

NEVŞEHİR HALKEVİ VE FAALİYETLERİ (1936-1951)

Araştırma Makalesi / Research Article

Akkaya, B. (2021). Nevşehir Halkevi ve Faaliyetleri (1936-1951). *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(3), 1672-1688.
<https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.960100>.

Geliş Tarihi: 30.06.2021
Kabul Tarihi: 06.09.2021
E-ISSN: 2149-3871

Dr. Bülent AKKAYA

Nevşehir İl Emniyet Müdürlüğü

bulentakkaya98@yahoo.com

ORCID No: 0000-0002-4288-2545

ÖZ

Türk Ocaklarının kapatılmasından sonra kurulan Halkevleri, 1932-1951 yılları arasında siyasi ve kültür alanında önemli hizmetleri olmuş kurumlardır. Halkevleri, illerde ve ilçelerde şubeleri ile köylerde açılan halkodaları ile bir eğitim ve kültür yuvaları olarak tüm yurtda teşkilatlanmıştır. Cumhuriyet inkılaplarını geniş halk kitlelerine ulaştırmak için tüm yurtda dağılan şube ve odaları ile halkevlerinin, bir şubesi de Niğde iline bağlı olarak 23 Şubat 1936'da Nevşehir'de açılmıştır. Bu makalede Nevşehir Halkevinin kuruluşu, teşkilatlanması, yapısı ve faaliyetlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Nevşehir Halkevi, halka yönelik çalışmaları için Spor, Temsil ve Müzik Şubesi olmak üzere üç şube (kol) ile faaliyetlerine başlamış, 1940 yılında Köycülük kolu açılmış ve sonraki yıllarda kol sayısı dokuza çıkmıştır. Nevşehir Halkevi, halkın sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçları çerçevesinde halkın bilinçlendirilmesi, Atatürk inkılaplarının benimsetilmesi ve eğitimi gibi alanlarda faaliyetlerde bulunmuşlardır. Nevşehir Halkevi 1936-1951 yılları arasında faaliyette bulunmuş ve bölge halkının sosyal ve kültürel olarak gelişimine katkı sağlamış ve yöresi için önemli bir cazibe noktası olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Nevşehir Halkevi, Nevşehir, Halkevi, Halkevi Faaliyetleri.

NEVŞEHİR PEOPLE'S HOUSE AND IT'S ACTIVITIES (1936-1951)

ABSTRACT

People's Houses, which were established after the closure of the Turkish Society, are institutions that had important political and cultural services between 1932-1951. People's Houses are organized throughout the country as an education and cultural center with branches in provinces and districts and public rooms opened in villages. Branches and chambers and People's Houses scattered all over the country in order to convey the republican reforms to large masses of people, was opened in Nevşehir on February 23, 1936, depending on the province of Niğde. In this article, it is aimed to reveal the establishment, organization, structure and activities of Nevşehir People's House. Nevşehir People's House started its activities with three branches (branches), namely Sports, Representation and Music Branch, for its public works. In 1940, the Peasantry branch was opened and the number of branches increased to nine in the following years. Nevşehir People's House carried out activities in areas such as raising awareness of the people, adopting Atatürk's reforms and education within the framework of the social, economic and cultural needs of the people. Nevşehir People's House was active between 1936-1951 and contributed to the social and cultural development of the people of the region and became an important attraction point for the region.

Keywords: Nevşehir People's House, Nevşehir, People's House, Activies of People's House.

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti'nin 1923-1930 yılları arasında karşılaştığı birçok siyasî ve dini içerikli kalkışmalar, yapılan inkılapların halka benimsetilmesini zorunlu kılmıştır. Hem bu amaçla, hem de Serbest Cumhuriyet Fırkası denemesi, Menemen Olayı ve dünya ekonomik buhranın etkilerinden bunalan halkla iktidarın arasını yumuşatmak için dünyada örnekleri de bulunan Halkevlerinin açılmasına karar verilmiştir (Çavdar,1981:879; Erşan, 2020: 279). Halkevleri, modern bir toplum inşa etmek adına önemli bir vazife edinmiş tek parti dönemi kurumlarından birisi olmuştur (Başgöz, 2010: 11).

Tüm yurda yayılan Halkevleri ile ilgili çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Halkevleri ile ilgili en kapsamlı çalışmalar; Anıl Çeçen'in Halkevleri ve Nurcan Toksoy'un Halkevleri-Bir Kültürel Kalkınma Modeli Olarak isimli kitaplardır. Bunların dışında çok sayıda kitap, tez, makale ve bildiri bulunmaktadır. Halkevleri ile ilgili çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen Nevşehir'de açılan halkevi ve bağlı halkodaları hakkında yazılmış kapsamlı kitap, makale ya da bildiri bulunmamaktadır. Nevşehir Halkevi'nin 1936-1951 yılları arasındaki faaliyetlerini, Nevşehir yerel basınından da takip etmek mümkün olmamıştır. Nevşehir adıyla yayınlanan yerel basın ancak 1950'den sonra başlamıştır. Bu yayınlardan Yeni Muşkara (1950), Demokrat Nevşehir (1954-63) ve Nevşehir'in Sesi (1956) Ankara ve Kayseri'de basımı yapılarak Nevşehir'de dağıtımı yapılmıştır. Nevşehir'de müstakil bir matbaanın açılması ise ancak 1959 yılında mümkün olmuştur (Saraç, 2016: 223).

1936-1951 yılları arasında Nevşehir adına yerel basın olmadığı ve Nevşehir Halkevi'nin bir dergi çıkartmamış olması nedeniyle faaliyetlerini dönemi itibariyle yansıtan bir yayını yoktur. Ancak Nevşehir Halkevinin bağlı olduğu Niğde Halkevi, Temmuz 1934-Aralık 1941 yılları arasında Akpınar isimli aylık dergiyi 61 sayı yayınlamıştır. Akpınar Dergisi'nin bazı sayıları birlikte çıktığı gibi Haziran 1935-Ekim 1935 tarihleri ve Kasım 1935-Şubat 1936 arasında yayınlanmamıştır (Sürme, 2009: 39-64). Akpınar dergisinde yayınlanan yazıları irdelediğimizde, Nevşehir Halkevi'nin bir faaliyeti tespit edilememiştir. Kaynak konusundaki müşkül durumların yanında Nevşehir Halkevinin Niğde'ye bağlı bir şube olması, gerek bütçe imkânları ve gerekse de faaliyetlerinin azlığı nedeniyle Halkevleri Genel Merkezinin hazırladığı yıllık faaliyet raporlarında kendine çok az yer bulabilmiştir. Bu nedenlerden dolayı makalemiz, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığındaki arşiv belgelerine dayalı bir çalışma olmuştur.

1. HALKEVLERİNİN KURULUŞU VE YAPISI

Bir kültür ve eğitim kurumu olarak halkevlerinin ortaya çıkmasında ve halka doğru giden bir örgütlenme olmasında halkçılık ilkesi temel alınmıştır. Bu nedenle Halkevlerinin kuruluşunu ve faaliyetlerini halkçılık ilkesi ile birlikte düşünmek gerekmektedir. Aynı zamanda bu uygulamalar tek bir parti anlayışının benimsetilmesi ve böylelikle başka bir partiye ihtiyaç olmayacağı düşüncesine de dayanmaktaydı. Serbest Cumhuriyet Fırkasının kapatılmasından sonra yurt gezilerine çıkan Atatürk, halkı eğitmek ve halkla bir araya gelmek için bir teşkilatlanmaya ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir (Çeçen, 1990: 315, 324).

Halkevlerinin teşkilatlanmasında 2. Meşrutiyet dönemi tecrübesi ve Türk Ocakları birikiminden faydalanılmıştır (Arıkan, 1999: 262). Bu amaçla 1912'den itibaren Türkçülük ve milliyetçilik açısından halkın eğitilmesi için önemli görevleri yerine getiren Türk Ocaklarının yerini Halkevleri almıştır (Karpaz, 1967: 323). Türk kültürel birliğinin yüceltilmesini amaçlayan Türk Ocakları, Atatürk'ün isteği üzerine 10 Nisan 1931'de toplanan Olağanüstü kurultayında 257 şubesi kapatılmış, tüm hakları CHP'ye devredilmiş ve 19 Şubat 1932'de Halkevleri adını almıştır (Turan,1999: 72-90). Türk Ocaklarının CHP'ne devredilen mallarını da devralan halkevleri; milleti aynı ideal çerçevesinde örgütlemek ve milli kültür ve ülkü birliğini oluşturmak ve köylü, şehirli arasında ilişkileri düzenlemek gibi amaçlar ile çalışmalarına başlamıştır (Çavdar, 1981: 880). Halkevleri, mili kültür ve şuurun oluşturulması için; mili edebiyatın, milli tiyatroyun ve milli güzel sanatların yaşatıldığı gençlik kurumu halinde yapılandırılmıştır (Baltacıoğlu, 1950: 32-33)

Halkevleri, milli kültür ve ülkü birliği çalışmaları yanında “ülkenin sosyo-ekonomik kalkınmasında halk ile hükümet arasında anlaşmayı sağlayan vasıtalar” olarak görülmüş ve ekonomik kalkınmanın halka anlatılmasında başat rol üstlenmişlerdir (Akyol, 1996: 133). Cumhuriyet Halkevleri, CHP genel merkezine bağlı olmalarına rağmen faaliyetleri tüm halka yönelikti. Ancak halkevlerinin yönetiminde ve kollarda üye olabilmek için CHP’ye üye olmak gerekliydi (CHF Halkevleri Talimatnamesi: 3). Halkevleri, yapılan inkılapların halka ulaştırılması ve halkın eğitilmesi amacıyla 19 Şubat 1932’de Ankara, Eminönü, Eskişehir, Afyon, Aydın, Bolu, Bursa, Çanakkale, İzmir, Denizli, Diyarbakır, Konya, Malatya ve Samsun’da faaliyete başlamıştır (BCA, 1936, 3.14.6.2; CHP Halkevleri ve Halkodaları 1932-1942:3).

Tüm yurda dağılan şube ve odaları ile Halkevleri, Atatürk’ün, Türk tarihi ve Türk dilindeki halka gitme arzusunu yerine getirmişlerdir. Halkevleri, aydınlarla halkı bir araya getiren adeta bir eğitim kurumları olarak görev yapmışlardır (Ergün, 2010: 51). Halkevleri, cumhuriyetin getirdiği değerlerin halka benimsetilmesinde başat bir rol oynamışlardır. Bu amaç doğrultusunda Atatürk ilke ve inkılaplarının ve CHP ilkelerinin halka benimsetilmesi halkevlerinin temel işlevi olmuştur (Arıkan, 1999: 261; Karpat, 1967: 323). Halkevleri bu görevlerini yerine getirmek ve halka ulaşmak adına dokuz şubeye (kola) ayrılmıştı. Bunlar Dil, Edebiyat, Tarih, Güzel Sanatlar Şubesi, Temsil Şubesi, Spor Şubesi, İçtimai Yardım Şubesi, Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi, Kütüphane ve Yayın Şubesi, Köycüler Şubesi ve Müze ve Sergi Şubesidir (CHF Halkevleri Talimatnamesi: 3). 1935 yılında Halkevlerini kol şubelerinin bazılarında isim değişikliği olmuştur. Dil, Edebiyat ve Tarih, Şubesi, Ar (Güzel Sanatlar) Şubesi, Gösterit (Temsil) Şubesi, Spor Şubesi, Sosyal Yardım Şubesi, Halk Dershaneleri ve Kursları Şubesi, Kitapsaray ve Yayın Şubesi, Köycülük Şubesi, Müze ve Sergi Şubesi olarak adlandırılmıştır. 1940 yılı Halkevleri Çalışma Talimatnamesi ile de Dil ve Edebiyat, Güzel Sanatlar Şubesi, Temsil Şubesi, Spor Şubesi, Sosyal Yardım Şubesi, Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi, Kütüphane ve Yayın Şubesi, Köycülük Şubesi ve Tarih ve Müze Şubesi olarak teşkilatlanmışlardır (CHP Halkevleri Halkodaları 1932-1942: 3). Bir eğitim kurumu olarak halkevlerinde özellikle öğretmenler görev almıştır (Demirtaş, 2008: 166).

Dokuz şube olarak teşkilatlandırılan halkevlerinin daha verimli çalışması için dikkat etmesi gereken hususlar CHP Genel Sekreterliğince 5 Mart 1938 tarihli genelge ile halkevlerine bildirilmiştir. Belirtilen genelge ile halkevlerinin üye sayısının artırılması, halkevlerinin en çok sevilen ve kalabalık toplayan bir yer hale getirilmesi için bütün iyi ve güzel şartların yerine getirilmesi istenmiştir. Halkevlerine gönderilen talimatnamelere göre hareket edilmesi halinde halkevlerinden beklenenlerin yerine getirilmiş olacağına dikkat çekilmiştir (BCA, 1938,3.16.16.1). İlerleyen yıllarda sayıları artan halkevleri, CHP’nin tasarruf ve denetiminde faaliyetlerine devam ettirmiş ve 1940 yılında yapılan düzenleme ile köyler ve kasabalarda da halkodası şeklinde teşkilatlanmıştır (Akyol, 1996: 131). 1945 yılı itibariyle Halkevlerinin sayısı 455’e, Halkodalarının sayısı ise 4.066’ya ulaşmıştır (CHP 1945 Yılında Halkevleri ve Halkodaları: 31). 1948 yılı itibariyle Halkevlerinin sayısı 469’a, Halkodalarının sayısı ise 4.261’e ulaşmıştır (CHP XVI. Yıldönümünde Halkevleri ve Halkodaları: 26). 1950 yılında ise halkevlerinin sayısı 478’e, halkodalarının sayısı 4322’ye ulaşmıştır (Çavdar, 1981: 882).

2. NEVŞEHİR HALKEVİNİN AÇILIŞI ve TEŞKİLATLANMASI

2.1. Nevşehir Halkevi ve Halkodalarının Açılışı

Nevşehir Halkevi, Akhisar, Artvin, Bor, Çapakçur, Fethiye, Gebze, Elbistan, Gelibolu, Kilis, Salihli, Turgutlu, Birecik, Siverek, Niksar, Zile, Bor, Kırşehir ve Develi halkevleri başta olmak üzere 33 şube ile birlikte 23 Şubat 1936’da açılmıştır (BCA, 1936, 3.14.6.2). Nevşehir, Niğde iline bağlı bir ilçe olması nedeniyle buraya bağlı bir şube olarak kurulmuştur. Niğde Halkevinin Nevşehir’den başka Aksaray, Bor, Ulukışla ve merkez ilçelerinde şubeleri vardı (BCA, 0000, 847.353.1.19).

Halkevi açmaya şart ve imkân olmayan yerlerde de halkodaları açılmıştır. Halkevi açmak için en az üç kolun kurulması zorunlu iken halkodalarında 3-7 kişilik bir idare heyeti oluşturulması yeterliydi. Halkodalarının tüm faaliyetleri bu idare heyetince yerine getirilmiştir (CHP 1945 Yılında Halkevleri ve Halkodaları: 6). Niğde CHP İl İdaresi, 1939,1940, 1943 ve 1946 yıllarında illerinde halkevi ve halkodası açmak için bina şartı olduğunda dolaylı yeni açılacak halkevi ve halkodası

taleplerinin olmadığını CHP parti merkezine bildirmişlerdir (BCA, 1950, 960.716.1.29). Dolayısıyla Nevşehir’de 1939,1940, 1943 ve 1946 yıllarında halkodası açılmamıştır.

Niğde CHP İdare Heyeti Başkanı, Nevşehir ilçesine¹, bağlı Derinkuyu, Nar, Uçhisar ve Avcılar (Göreme) nahiyelerinde birer halkodası açılmasının heyetlerince uygun görüldüğünü belirten yazıyı 13 Ocak 1941 tarihinde CHP Genel Sekreterliğine göndermiştir (BCA, 1950, 960.716.1.40). Böylece Nevşehir Halkevine bağlı Derinkuyu, Nar, Uçhisar ve Avcılar (Göreme) Halkodaları açılmıştır. Bu halkodalarının açılmasından sonra Acıgöl, Göre, İynallı, Kaymaklı, Karacaşar. Sulusaray (BCA, 0000, 847.353.2), Çat ve Nar’da Halkodaları açılmıştır. Nevşehir Halkevine bağlı halkodalarının tespit ettiğimiz çalışmaları da Nevşehir Halkevinin faaliyetleri içerisinde belirtilmiştir.

2.2. Nevşehir Halkevi Başkanları, Kol Başkanları ve Personeli

Niğde Milletvekilliği de yapmış olan Emekli General Ahmet Hakkı Sutekin², 23 Şubat 1936 tarihinde Nevşehir CHP İlçe İdare Kurulu Başkanı olarak Nevşehir Halkevinin açmış ve ilk başkanı olmuştur (Koç, 2009: 46). CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Kırklareli Milletvekili Şevket Ödül’ün, 5 Haziran 1940 tarihli teftiş raporunda Nevşehir Halkevi Başkanı Ahmet Hakkı Sutekin hakkında “*Reis Hakkı Sutekin şimdi bütün gayretlerine Halkevi inşaatına sarf ediyor. Memleket işlerinde bu kadar hassas ve faal olan bu ihtiyar reisi yüksek iltifatlarınıza layık görürüm*” şeklinde bir değerlendirmesi olmuştur (BCA, 1945, 1002.869.1.57). Nevşehir Halkevinin 1936 yılında CHP Genel Sekreterliğine yazılan yazıda ismi bulunan Ali Kemal Şener muhtemelen ikinci başkanıdır (BCA, 0000, 847.353.1.23). Nevşehir Halkevi başkanlarını ve hangi tarihler arasında görev aldığını tam olarak bilemiyoruz. Fakat arşiv belgelerinde tespit ettiğimiz tarihlere göre Nevşehir Halkevi Başkanları ve görev yaptığı yıllar şu şekildedir:

Tablo 1: Nevşehir Halkevi Başkanları ve Görev Aldığı Yıllar

Halkevi Başkanı	Görev Aldığı Yıl(lar)
Ahmet Hakkı Sutekin	1936
Ali Kemal Şener	1936,1937
Ahmet Hakkı Sutekin	1940
Hilmi Atay	1940, 1941
Dr. Hayri Sagin (?)	1942
Şükrü Ulutaş	1945
Cevdet Cingi	1945
İsa Coşkuner	1946
Ali Bingöl	1949
İrfan İlter	1950
Hamdi Güzelöz	1951

Nevşehir Halkevinin CHP Niğde Bölgesi milletvekillerince yapılan teftişlerde en önemli husus, mahalli mülki amir ve idarecilerin halkevine bakışının nasıl olduğuydu. Müfettişler, halkevi başkanı, ne kadar çalışmaya hevesli ise halkevi çalışmalarının o kadar başarılı olduğuna dikkat çekmişlerdir. Bir nevi halkevlerinin faaliyetlerinde itici güç başkanlar olmuştur. Halkevi başkanları ile birlikte kaymakamlar ve belediye başkanları halkevlerinin açılması, eksikliklerini giderilmesi ve faaliyette bulunması için büyük bir özveri ile çalışmışlardır. Bu nedenle açılışından kapanışına kadar ki dönemde görev yapmış idarecileri de belirtmek gerekmektedir. 1936-1951 yıllarında Nevşehir’de kaymakam

¹ Nevşehir, halkevinin faaliyet gösterdiği 1936-1951 yıllarında Niğde iline bağlı bir ilçedir. DP’nin iktidara gelmesi ile Nevşehir’in il olması yönünde çeşitli talepler iletilmeye başlanmış ve siyasi gelişmelerin de etkisiyle 1954 yılında il statüsüne kavuşmuştur. Geniş bilgi için bakınız. Erdoğan, H. ve Pişkin, Ç. (2020), Demokrat Parti Dönemi İktidar-Muhalefet Çekişmesinin Bir Ürünü: Demokrat Parti Dönemi İktidar-Muhalefet Çekişmesinin Bir Ürünü: Nevşehir’in İl, Kırşehir’in İlçe Olması. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 577-590.

² 1867 yılında Göreme’de doğmuştur. 1887 yılında Harbiye’den mezun olmuştur. 1912’de Tümgeneral olmuştur. 1921 yılında Birinci Mecliste Niğde milletvekilliği ve İstiklal Mahkemelerinde üye olarak görev yapmıştır. Nevşehir’e dönerek hayır işleriyle uğraştı. Türk Ocağı, Türk Hava Kurumu, Kızılay ve Halkevi Nevşehir Şube Başkanlığı yapmıştır. 1942 yılında vefat etmiştir (Koç, 2009, s. 46).

olarak Necip Bey (1930-1936), Rasim Bey (1936-1938), Edip Yavuz (1939), Esat Kaya Ayman (1939-1944), Necdet Gümüşarda (1944-19646), Kamuran Tağman (1946-1949), Necip Seyhan (1949-1950) ve Ahmet Topaloğlu (1950-1954); belediye başkanı olarak da Ahmet Şükrü Süer (1936-1946), Orhan Eren (1946-1950) ve Avni Parmaksız (1950-1951) görev yapmışlardır.

Halkevi çalışmalarında şube başkanına yardımcı olan ve en çok gayret gösterenler ise kol başkanları olmuştur. 1950 yılındaki Nevşehir Halkevinin şube kol başkanları, Hamit Özalp, Mehmet Turan, Şükrü Ulutaş, İrfan İlder, Mehmet Öncel, İbrahim Soyer, Osman Çağlayan, Faik Tuncay, B. Akbayrak idi. Kol başkanlarının hepsi öğretmen idi (BCA, 1950, 841.327.1.18). Kol başkanlarının sayısına göre Nevşehir Halkevinde 1950 yılı itibarıyla tüm kollarının kurulduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca Nevşehir Halkevinin büro işlerini yürütmek için kadrolu bir personeli vardı. Mehmet Korkmaz isimindeki görevli 1927'de Nevşehir'de doğmuş ve ortaokul mezunuydu. Halkevinin başka bir görevlisi olmadığından halkevinin kâtipliği, kütüphane memurluğu ve odacılığı gibi görevleri yerine getirmiştir. Bu görevlerine karşılık aylık 60 lira ücret almıştır (BCA, 1950, 841.327.1.17).

2.3. Nevşehir Halkevi Binası

CHP'nin 10 Kasım 1936 tarihli genelgesinde halkevlerinin yerleşimi için asgari bir bina şartı konulmamış ancak halkın müsamere ve konferans gibi sebeplerle toplanmalarını imkân sağlayacak geniş bir salona ve ihtiyaca göre birkaç odanın olması istenmiştir (BCA, 1936, 3.14.6.1). Bu yazı doğrultusunda Nevşehir Halkevi, CHP parti binasının bulunduğu binada küçük ve harap bir odada faaliyete başlamıştır. CHP Niğde Bölgesi Müfettişinin 1940 yılı raporuna göre Nevşehir Halkevinin inşaatına halkevi kuruluşundan itibaren başlanmıştı. Halkevinin inşaatı için ilden 2.630 lira yardım alınmıştır (BCA, 1945, 1002.869.1.60). 1941 yılı Nevşehir Halkevinin teftiş raporundaki bilgilere göre halkevi binasının inşaatı için il merkezi ve Nevşehir ilçesinden temin edilen 11.298 lira 82 kuruş ile inşaatın bir kısmı tamamlanmıştır. İnşaatın tamamlanması için gereken diğer masraflar ilden, parti genel sekreterliğinden tamamlanmıştır (BCA, 1945, 1002.869.1.37). Gelen yardımlarla Nevşehir Halkevi binası, kaymakamlığın yan tarafındaki 2.692 metrekare arsaya, 665 metrekarelik iki katlı olarak 15 Nisan 1943'te tamamlanmıştır. Halkevinin bir katında CHP İlçe Başkanlığı faaliyetlerini yürütmüştür. Nevşehir Halkevi binasının bir kısmı yıllığı 240 liradan kiralanmıştır. Halkevi binasında Atatürk ve İnönü köşeleri de oluşturulmuş idi (BCA, 1950, 841.327.1.14-15). Halkevlerinin 1945 yılı faaliyet raporunda binası tamamlanan halkevleri içerisinde Nevşehir Halkevinin ismi de zikredilmiştir (CHP 1945 Yılında Halkevleri ve Halkodaları: 4).

Nevşehir Halkevinin yapımı 1941 yılında tamamlanan 500 kişilik bir sinema salonu da vardı. 1941 yılında CHP Milletvekili Ağâh Sırrı Levent'in, Nevşehir Halkevinin teftişinde sinema salonunda toplantı, müsamere ve konferanslar verildiği zikredilmiştir. Ayrıca Ağâh Sırrı Levent, Nevşehir Halkevine yönelik ilginin fazla olmasında bu salonun etkili olduğunu tespit etmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.25). Nevşehir Halkevi, CHP Genel Sekreterliğine 1945 yılında rejisör fişlerinin gönderildiğini bildirmiştir (BCA, 1948, 1025.944.3.14). Nevşehir Halkevinin salonu yalnızca toplantı, konferans ve temsil için kullanılmamış aynı zamanda sinema salonu olarak da kullanılmış ve gelir elde edilmiştir.

2.4. Nevşehir Halkevi Mali Durumu ve Bütçesi

CHP Bölge Müfettişinin 1937 yılı teftişine göre Nevşehir Halkevi açıldığında evin çalışma, yaşama ve ilerlemesi için lazım gelen bütçe ilden ve belediyeden gelen yardımlar ile sağlanmaktaydı (BCA, 1945, 1002.869.1.68). CHP Bölge Müfettişinin, 1940 yılı teftişine göre Nevşehir Halkevinin ihtiyaçları için 500 lira ilden temin edilmişti (BCA, 1945, 1002.869.1.60). CHP Bölge Müfettişinin 1941 yılı teftişinde ise halkevinin çalışma ve gelişmesi için ilçe belediyesinin ve nahiyelerin yardımları olduğu, il halkevi bütçesinden 1.000 lira alındığı ve bu paranın halkevinin faaliyetleri için yeterli olduğu belirtilmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.25). 1950 yılı bütçe durumuna bakıldığında Halkevi, CHP'den 1200 lira, sinema ve kahveden 240 lira, müsamereden 60 lira olmak üzere 1.500 lira geliri vardı. Giderlerine bakıldığında aylıklara 720 lira, çeşitli masraflara 450 lira ve kol çalışmaları için 330 lira olmak üzere 1.500 lira harcaması mevcuttu. Bunlardan başka Halkevinin 1.500 lira alacağı ve 200 lira borcu bulunuyordu (BCA, 1950, 841.327.1.17). Nevşehir Halkevi, kendi binasına, salonuna sahip olması ve kira gelirleri aldığı düşünüldüğünde bütçe bakımından iyi durumda olduğu söylenebilirdi.

Halkevlerinin ekonomik durumu 1950 yılında bozulmaya başlamıştır. DP'nin iktidara gelmesi ile halkevleri, devlet imkânlarından ve yardımlarından faydalanamamış ve maddi zorluklar yaşamaya başlamışlardır. Bu durum Nevşehir Halkevi'ni de etkilemiştir. Nevşehir Halkevi'nin arşiv belgelerine yansıyan bazı maddi zorlukları şunlardır: Nevşehir Halkevi Başkanı İrfan İltar, 26 Kasım 1950 tarihli yazı ile halkevin maddi zorluklar içerisinde olduğunu Nevşehir CHP İlçe İdare Kuruluna bildirmiştir. Bu yazıya göre halkevinin, elektrik borcunun ödenmesi için (600 lira), kâtip ve kütüphane memurunun 8 aylık maaşı için (480 lira), 2 akümülatör için ise (150) liraya ihtiyacı bulunuyordu. Ayrıca Halkevine, 2 ton odun için (100) lira, alt ve üst kat tuvaletin tamiri için (250) lira, bandonun tamiri için de (500) lira gerekiyordu (BCA, 1951, 1519.188.1.6-7). Aralık 1950'de Nevşehir Halkevinin 529 liralık elektrik borcunun iki gün içerisinde ödenmesi Belediye tarafından istenmesi üzerine CHP İlçe İdare Kurulu Başkanı Mehmet Şölen, 28 Aralık 1950 tarihli yazı ile CHP Genel Merkezinden bu parayı istemiştir (BCA, 1951, 1519.188.1.4). Halkevinin elektriği kesilince CHP İlçe İdare Kurulu Başkanı Mehmet Şölen, 2 Ocak 1951'de CHP Genel merkezine tekrar bildirmiş ve elektrik borcu partiden gönderilen para ile ödenmişti. CHP İlçe İdare Kurulu Başkanı Mehmet Şölen, bahse konu yazısında halkevi salonun aylık 60 liraya kiraya verildiği, halkevinin üst katının Nevşehir Gençlik Kulübüne kiraya verildiğinden elektrik borcunu ödenmesi halinde borçlarını CHP merkezine ödeyeceklerini de bildirmiştir (BCA, 1951, 1519.188.1.10). CHP Genel Sekreterliği de 8 Ocak 1951 tarihli yazı ile 2 akümülatör borcu ve kâtip ve kütüphane memurunun maaşının merkezden ödenemeyeceğini, ihtiyaçlarının mahalli imkânlarla giderilmesi gerektiğini Nevşehir Halkevine bildirmiştir (BCA, 1951, 1519.188.1.3).

Nevşehir Halkevi'nin, maddi zorlukları 1951 yılında da devam etmiştir. Nevşehir Halkevi Başkanı Hamdi Güzelöz, 21 Nisan 1951 tarihli yazı ile memur kulübü ve sinemadan gelecek gelirlerin gelmediği, gelse de halkevinin ihtiyaçların karşılayamadığından maddi yardım yapılmasını CHP Genel Sekreterliğinden talep etmiştir. Bu yazıda ayrıca kütüphane, kâtiplik ve evin her türlü ihtiyacını yerine getiren görevlinin iki aydır maaşının verilmediği de belirtilmişti (BCA, 1951, 1519.188.1.2). CHP Genel Sekreterliği, 31 Mayıs 1951 tarihli yazı ile Nevşehir Halkevine cevap vermiştir. Bahse konu yazıda CHP parti mali durumunun yardım yapmaya müsait olmadığı, yerel kaynaklardan faydalanarak halkevi kâtipi istihdam etmelerini yok bu mümkün değilse 3 Ağustos 1950 tarihli genelge doğrultusunda halkevinin kapatılması gerektiği bildirilmiştir (BCA, 1951, 1519.188.1.1).

3. NEVŞEHİR HALKEVİNİN FAALİYETLERİ VE KAPANIŞI

Halkevleri kuruluşundan itibaren görevlerini yerine getirmek için dokuz şubeye ayrılmışlarsa da halkevlerinde tüm şubeler kurulamamıştır. CHP'nin 10 Kasım 1936 tarihli genelgesine göre bir yerde halkevinin açılması için tüm şubelerin açılmasının zorunlu olmadığı üç şubenin faaliyette bulunmasını sağlayacak vatandaşlar olduğu takdirde kurulabileceği bildirilmiştir. Kitap Saray ve Yayın Şubesinin olmasına önem verilmesi istenmiştir (BCA, 1936, 3.14.6.1). Bahse konu genelge doğrultusunda Nevşehir Halkevi, 1936 yılında üç kol ile faaliyetlerine başlamış, 1940'da dört kola çıkmış ve 1950 yılına gelindiğinde dokuz kola ulaşmıştı. Araştırmamızda kol faaliyetlerinin bahsedildiği şube faaliyet raporlarına ulaşamadık. Bu nedenle Nevşehir Halkevi'nin faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olamadık. Ancak 1937, 1940 ve 1941 yılında Niğde ili merkez ve ilçelerindeki halkevlerini denetleyen CHP Niğde Bölgesi Müfettişlerinin teftiş raporlarında Nevşehir Halkevi ile ilgili önemli tespitler vardır. Bu teftiş raporları Nevşehir Halkevi faaliyetlerinin bir alt başlığında değerlendirilmiştir. Nevşehir Halkevinin kol faaliyetleri de ayrı bir alt başlık altında ayrıca değerlendirilmiştir. Nevşehir Halkevine bağlı olarak kurulan halkodalarının faaliyetleri de bu alt başlıkta belirtilmiştir.

3.1. CHP Bölge Teftiş Raporlarında Nevşehir Halkevi

CHP Genel Sekreterliği il, ilçe ve köylerde kurduğu ve büyük paralar harcadığı halkevleri ve halkodalarının teftişine büyük önem vermiştir. Halkevi ve halkodaları gerek parti müfettişleri ve gerekse il milletvekilleri tarafından denetlenmiştir. Bu konudaki talimatnameye göre CHP müfettişleri il merkezlerindeki halkevlerini yılda en az iki, ilçe merkezlerindeki halkevleri ile halkodalarını ise yılda bir kez teftiş etmeleri zorunlu tutulmuştur (CHP Teşkilatı Kurulmamış Vilayetlerdeki Halkevleri ve Odaları Teftiş Talimatnamesi: 5). Bu kapsamda 1937, 1940, 1941 ve 1942 yıllarında Nevşehir Halkevi CHP Bölge Müfettişi milletvekilleri tarafından denetlenmiştir.

CHP Milletvekili Dr. Galip Kahraman, 1937 yılı Nevşehir Halkevi teftişinde; halkevinde 12 Ekim 1935'den beri kollara üye kaydı yapılmadığını tespit etmiştir. Nevşehir Halkevinin muhitine göre zayıf kaldığı, halkevinin faaliyetleri dışında aydın bir vatandaşın olmadığını da tespit etmiştir. Halkevinin Spor, Gösterit ve Müzik Şubelerinin olduğu, sosyal yardım ve köycülük şubelerini kurulması gerektiği belirtmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.68).

CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Kırklareli Milletvekili Şevket Ödül, 5 Haziran 1940 tarihli Nevşehir Halkevi teftiş raporunda hükümet memurlarının halkevine ilgilerinin başladığını, faaliyetlerinin şimdilik sönük olduğunu, mevcut şubelerin yeterli olduğunu, halkevi binasının yapıldığını ve salonunun bitmek üzere olduğunu belirtmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.57).

CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Kırklareli Milletvekili Şevket Ödül, 18 Kasım 1940 tarihli Nevşehir Halkevi teftiş raporunda; idare heyetinin, hükümet amir ve memurlarının halkevi faaliyetleri ile ilgilenmek istedikleri ancak halkevinde asgari faaliyetin dahi bulunmadığını belirtmiştir. Halkevi idare heyeti üyelerinin işlerinin ehli olduğu söylene de bu durumu gösterecek bir faaliyetin bulunmadığını bildirmiştir. Halkevinin Spor, Köycülük, Gösterit ve Güzel Sanatlar Şubelerinin kurulu olduğunu fakat halkevinin bir faaliyetin bulunmadığını belirtmiştir. Ayrıca Nevşehir halkının etrafa nazaran uyanık olduklarını, halkevi inşaatını sabırsızlıkla beklediklerini ve halkevi çalışmaları olursa rağbet göstereceklerini bildirmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.60).

CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Aydın Milletvekili Ağâh Sırrı Levent, 25 Ocak 1941 tarihli Nevşehir Halkevi teftiş raporunda; parti idare heyetinin, hükümet amir ve memurlarının halkevi ile bir ilgilerinin olmadığını, Halkevi Başkanı Hilmi Atay'ın yeterli bir kapasitesinin olmadığını, halkevinde çalışılacak hatta oturulacak bir odanın dahi olmayışının da bu duruma sebep olduğunu yazmıştır. Halkevinin Spor, Köycülük, Gösterit ve Güzel Sanatlar Şubelerinin olduğu fakat halkevinin faaliyetlerinin hemen hemen hiç olmadığını belirtmiştir. Nevşehir idare heyetinin ve hükümet memurlarının halkevine ilgisizliğini teftiş raporunda belirtildiğinden dolayı CHP Genel Sekreteri imzalı yazı ile Niğde CHP İl İdare Heyeti Başkanlığına bildirilmiştir. Bu yazıda halkevi idare heyetinin ilgisizliği belirtilmiş ve parti idare heyetinin halkevinin faaliyetlerini arttırmakla sorumlu olduğu ve azami gayreti göstermeleri istenmiştir. (BCA, 1945, 1002.869.1.47).

CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Aydın Milletvekili Ağâh Sırrı Levent, 3 Mayıs 1941 tarihli Nevşehir Halkevi teftişinde; parti idare heyetinin, hükümet amir ve memurlarının halkevi ile ilgililerinin ve halkın halkevine ilgisinin gittikçe arttığı belirtmiştir. Halkevi idarecilerini işlerinde yetenekli olduklarını, Halkevinin Spor, Köycülük, Gösterit ve Güzel Sanatlar Şubelerinin kurulmuş olduğunu bildirmiştir. Ayrıca halkevinin faaliyetlerinin, yıldönümü ve bayramlarda yapılan kutlamalarla daha da arttığını belirtmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.37). Ayrıca teftiş esnasında gezdiği halkodalarındaki tertipsizlik ve bakımsızlıktan bahsetmiştir. Bazı halkodalarında kitaplık olmadığından, gönderilen kitapların kuşaklarının açılmadan duvar diplerinde bulunduğu ve kitaplık defterinin düzenli tutulmadığından bahsetmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.39). CHP Genel Sekreterliği de 12 Nisan 1941 tarihli yazı ile halkodalarındaki aksaklıklar ve parti idarecilerinin ilgisizliği nedeniyle CHP Niğde İl Başkanlığını uyarmıştır (BCA, 1945, 1002.869.1.41).

CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Aydın Milletvekili Ağâh Sırrı Levent, 30 Kasım 1941 tarihli Niğde ili Halkevlerinin teftişinde Nevşehir halkevi de denetlenmiştir. Belirtilen teftişte; parti idare heyetinin, hükümet amir ve memurlarının halkevi ile ilgili oldukları, idare heyetinin işlerinde ehil oldukları ve halkevinin kayıt, defter ve dosya işlemlerinin muntazam olduğu belirtilmiştir. Halkevi Başkanı enerjik birisi ise orada halkevi çalışmalarının arttığı, değilse sönük geçtiğini belirtmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.25).

CHP Niğde Bölgesi Müfettişi Aydın Milletvekili Ağâh Sırrı Levent, 23 Mayıs 1942 tarihli Niğde ili Halkevlerinin teftişinde; tüm Halkevlerinin sorunu olarak kadın oyuncu bulamadıkları, vali ve kaymakamların bu konuda insanları teşvik etmedikleri, kol toplantılarının yapılmadığı gibi genel olarak tespit ettiği aksaklıklardan bahsetmiştir. Takdire değer faaliyet olarak Niğde, Ulukışla ve diğer ilçelerde bando takımı oluşturulduğundan bahsetmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.13).

3.2. Nevşehir Halkevinin Kol Faaliyetleri

Nevşehir Halkevi 1936 yılında açıldığında Spor, Temsil ve Müzik Şubeleri ile faaliyetlerine başlamıştır. Halkevi kol sayısı 1940'ta dörde ve sonra dokuza ulaşmıştır. Nevşehir Halkevinin ilk yıllardan itibaren en aktif olduğu kol çalışmaları Spor, Köycülük, Temsil ve Güzel Sanatlar şubeleri olmuştur. Nevşehir Halkevinin en aktif kollarından birisi olan Spor Kolunun faaliyetlerine baktığımızda futbol, jimnastik ve voleybol gibi branşlarla ilgili çalışmalar yapıldığını tespit ettik. Futbol özellikle ilgi çeken bir spor dalı olduğundan, 1937 yılında Nevşehir Halkevinin himayesinde Nevşehir Spor Kulübü kurulmuştur. Spor kulübünün sahası olmadığından antrenmanlarını cami avlusunda ya da askerlik şubesi arsasında yapıyorlardı (BCA, 1945, 1002.869.1.68).

Nevşehir merkezdeki spor faaliyetleri yanı sıra halkodalarının da sporla ilgilendiklerini tespit ettik. Halkodalarının spor faaliyetlerini desteklemek amacıyla CHP Genel Sekreterliği, 1945 yılında Kaymaklı ve Avcılar (Göreme) Halkodalarına spor malzemeleri göndermiştir. CHP Genel Sekreterliği 20 Nisan 1945 tarihli yazı ile Kaymaklı Halkodasına 2 top, 1 pompa, 1 voleybol ağı, 12 atlet ve 12 don gönderildiğini Nevşehir Halkevine bildirmiştir (BCA, 1947, 1125.105.1.10). Kaymaklı Köyü Halkodası da 29 Mayıs 1945 tarihli yazı ile 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramının büyük bir kalabalıkla kutlandığı, Nar Köyü Halkodası ile voleybol maçı oynandığı, futbol maçının ise ayakkabı ve forma olmadığından 15 dakika oynandığını CHP Genel Sekreterliğine bildirmiştir (BCA, 1947, 1125.105.1.10.6). Avcılar (Göreme) Halkodası Başkanı Mustafa İlhan, 5 Ocak 1945 tarihli yazı ile 20 lastik ayakkabı, 20 jimnastik donu, 4 sağlık topu, 2 el topu, bir voleybol topu ve filesi gönderildiği için CHP Genel Sekreterliğine minnettarlığını bildirmiştir. Ayrıca köylerinin bağcılık ile meşgul olduğundan senenin ancak iki üç ayında spor yapabildiklerini bildirmiştir. Köylerinde sporun gelişimi, gençlerin eğitilmesinde önemli görevler yapmış ve Nevşehir Cumhuriyet İlkokuluna tayin edilmiş olan öğretmen Zeki Kalaycı'nın tekrar köylerine atanmasını istemiştir (BCA, 1947, 1125.105.1.15). CHP Genel Sekreterliği de 29 Mayıs 1945 tarihli yazı ile Avcılar Halkodasına istemiş oldukları jimnastik malzemeleri gönderildiğini bildirmiştir (BCA, 1947, 1125.105.1.5). Yine Nevşehir Halkevi Başkanı Cevdet Cingi, 1 Kasım 1945 tarihli yazı ile Avcılar (Göreme) Halkevine gönderilen 20 adet atlet fanilas, 2 adet tırmanma halatı, 4 adet sağlık topu, 2 adet el topu ve 1 adet voleybol filesinin halkodasına teslim edildiğini CHP Genel Sekreterliğine bildirmiştir (BCA, 1947, 1125.105.1.16-17).

Halkevlerinin eğlenip görmeye, telkin edip öğrenmeye hazır kalabalıkları en kolay kendine çeken çalışmaların başında tiyatro gelmekteydi. (CHP Halkevleri ve Halkodalarının 1944 Çalışmaları: 20-21). Bu bağlamda Nevşehir Halkevinin de diğer tüm halkevleri gibi halkla bir araya gelmesini sağlayan en önemli faaliyetlerden birisi verilen temsiller olmuştur. Nevşehir Halkevinin Temsil Kolu faaliyetlerini irdelediğimizde, 1937 yılı teftiş raporuna göre Nevşehir Halkevinde ilk yıllarında pek nadir olarak halkevine mahsus repertuvarlardan temsiller verildiği belirtilmektedir. 23 Eylül 1940 tarihinde Nevşehir Halkevi Başkanı Hilmi Atay, Halkevinde Cumhuriyetin 18. Yıldönümünde halkevinde sahnelenmek üzere en son yazılmış piyes repertuarlarının gönderilmesini CHP Genel Sekreterliğinden istemiştir (BCA, 1950, 925.600.1.39). CHP Genel Sekreterliği de 3 Ekim 1940 tarihli yazı ile 16 adet piyesin Nevşehir Halkevi'ne gönderildiğini bildirmiştir (BCA, 1950, 925.600.1.38). Yine 1941 yılı teftiş raporunda Nevşehir Halkevinde toplantılar yapıldığı, bunun yanında 2 konferans verildiği, 2 temsilin yapıldığı belirtilmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.68).

Nevşehir Halkevinin açıldığı yıllardan itibaren aktif olduğu diğer bir faaliyet alanı Güzel Sanatlar Kolu olmuştur. Bu kol müzik, resim, heykeltıraşlık, mimarlık gibi güzel sanatlardaki sanatkar ve gençleri korumaya ve ilerlemelerine çalışmak temel amacı olmuştur. Daha çok müzik çalışmalarıyla ön planda olmuştur (CHF Halkevleri Talimatnamesi: 6). Bu kolun aktif olmasında Nevşehir Halkevinde kol ve şube başkanlığı da yapmış olan İsa Coşkun'er³ faaliyetleri önem arz etmektedir. Kendisi,

³ İsa Coşkun'er, 1911 Üsküp doğumludur. 1931 yılında Musiki Muallim Mektebini bitirmiş ve müzik öğretmeni olarak Nevşehir Ortaokulunda 1931-1937 ve 1939-1950 yılları arasında görev yapmıştır. İsa Coşkun'er, 1946 yılında Halkevi Başkanlığı da yapmıştır. Müzik çalışmalarını vakit ayırmak için Ankara'ya tayin istemiş, Hasanoğlan Köy Enstitüsü Müzik Başkanlığı (1950-1955), Devlet Tiyatro ve Operası Masraf Tahakkuk ve Levazım Müdürlüğü (1955-1968) görevlerinde bulunmuştur. Emekli olduktan sonra Yükseliş Kolejinde öğretmenlik yapmıştır. 1998 yılında hayatını kaybetmiştir (<https://www.salihbora.com/sanaticilarimiz/bestekarlarimiz/isa-coskuner/> Erişim Tarihi: 11.06.2021). İsa Coşkun'er, sadece müzik öğretmenliği yapmamış, oyunlar, müzik ders kitapları yazmış ve beste çalışmaları yapmıştır. 1970 yılında sözlerini yazıp, bestelediği "Gözlerini Gözlerimden Ayırma Hiç Ne Olur" adlı bestesi "1972 yılının en sevilen 10 şarkısı" arasına girmiştir (<http://dSPACE.marmara.edu.tr/bitstream/handle/11424/169676/001529027006.pdf?sequence=2> Erişim Tarihi: 12.06.2021). Bu bestesi Zeki Müren tarafından uzun yıllar seslendirilmiştir.

Musiki Muallim Mektebinin bitirir bitirmez Nevşehir'e atanmış, Nevşehirli birisi ile evlenmiştir. 1931-1937 ve 1939-1950 yıllarında Nevşehir Ortaokulu öğretmenliği ve halkevi çalışmalarında bulunmuştur. İsa Coşkun, halkevinde mandolin, bağlama kursları vermiş ve Nevşehir'de ilk bandoyu kurmuştur. Halkevindeki çalışmaları yanı sıra okulda da aktif bir şekilde görev yapmış; okul etkinliklerini ve yılsonu piyeslerini de düzenlemiştir. İsa Coşkun, okulda yaptıkları etkinlikleri halkla buluşturmak için "Gençlik Kulübünü" ve "Nevşehir Spor Kulübünü" kurmuştur. Kendisi bütün bu çalışmalarının yanında Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen bir oyun yazmış, okulda oynatmış ve kitapçık olarak yayınlanmıştı. Hatta bu oyun Ankara Radyosunda da temsil edilmiştir (Sefercioğlu, 2006: 38).

Nevşehir Halkevi başta spor, temsil ve müzik çalışmaları ile sadece ilçe merkezine değil köylerin de sosyal, ekonomik, kültürel gelişmeleri yönünde faaliyette bulunmuştur. Nevşehir Halkevi, köy gezileri ile de buraların sosyal ve kültürel hayatına katkı sağlamıştır. 1941 yılı teftiş raporuna göre Nevşehir Halkevinde 3 köy ziyareti yapılarak; halka konuşmalar yapılmış, sağlıkla ilgili broşürler dağıtılmıştır. Buğday tespiti için köylere giden öğretmenler, köylülerle konuşmalar yapmışlar, av gezisi tertip etmişlerdir. Bölge kır koşusu için sporcular tespit edilmiş ve Niğde'ye gönderilmiştir (BCA, 1945, 1002.869.1.37).

Nevşehir Halkevi, yöresinin sosyo-kültürel ihtiyaçlarının karşılanması dışında adeta bir eğitim kurumu olarak çalışmıştır. 1939 yılında CHP Genel Sekreteri 373 halkevine gönderdiği yazı ile Halkevlerinde ve Halkodalarında asgari bir adet olmak üzere okuma yazma kursları açılmasını istemiştir (BCA, 1939, 4.21.30). Nevşehir Halkevi de hemen hemen tüm halkevleri gibi okuma yazma oranının arttırılmasına yönelik çalışmalar yapmışlardır. Nevşehir Halkevi Başkanı Cevdet Cingi, 28 Aralık 1944 tarihli yazı ile 12 Aralık 1944 tarihinde okuma yazma kursunun açıldığını CHP Genel Sekreterliğine bildirmiştir. Açılan kurs, 130 öğrencisiyle, haftada dört gün ve günde bir saat olarak üç ay süreyle devam etmiştir. Vatandaşlar kursa, hevesle devam etmiş, öğretmenler de zevkle çalışmışlardır (BCA, 1950, 1058.1062.1.20).

Okuma yazma kurslarının devamı olarak yayın faaliyetleri, halkevlerinin önem verdiği diğer bir alan olmuştur. Halkevleri, kendi yörelerinin tarihi ve ya kültürel bir değerine vurgu yapan isimle dergi çıkarmışlardır (CHP Halkevleri ve Halkodalarının 1942 Çalışmaları: 5). Bunlardan en bilineni Ankara Halkevinin 1933'den 1950'ye kadar yayınladığı Ülkü Dergisi olmuştur. Kayseri Halkevinin Erciyes, Kırşehir Halkevinin Kılıçözü, Niğde Halkevinin Akpınar isimli dergileri aylık olarak yayınlanmıştır. 1936 yılında kurulan Nevşehir Halkevi bir dergi çıkartmamıştır (BCA 1939, 4.21.5.9). Dergi olarak bir yayını bulunmayan Nevşehir Halkevi'nin önemli sayılabilecek ve halkevlerinin asli görevleri arasında yer alan yayın faaliyetine rastlıyoruz. Bu kapsamda Nevşehir Halkevi iki kitap yayınlamıştır. Bunlar, Cemal Baki'nin Aşık Yahya'nın Şiir Kitabı, (İstanbul Sinan Basımevi, 1946) ve İsa Coşkun'un Nevşehir Marşı (İstanbul Beyazıt Müziklevi, 1947) isimli kitaplardır (BCA, 1950, 841.327.1.16).

Nevşehir Halkevi, kitap basımı yanında kütüphaneye halkın gelmesini sağlamak için burasını zenginleştirmeye çalışmıştır. Bu bağlamda, 1936'da CHP Genel Sekreterliği tarafından Nevşehir Halkevi'ne Çocuk Hukuku, Halk Evlerine Gönderilen Bildirimlerin 8'inci Cildi, Harpten Sonrakiler-Edebiyat Antolojisi, Boğazlar Meselesi isimli kitaplar gelmiştir. Nevşehir Halkevinde el yazması bir Kur'an Kerim ve Nahiv adlı bir kitap bulunmaktaydı (BCA, 1950, 841.327.1.16). CHP Genel Sekreterliğince, tüm halkevlerinin kütüphaneleri hakkında bilgi istenmesi üzerine Nevşehir Halkevi Başkanı Şükrü Ulutaş, 20 Ekim 1945 tarihli yazı ile cevap vermiştir. Buna göre Nevşehir Halkevinin kütüphanesinde eski harflerle yazılmış 8 adet kitap ve 1100 küsür kitap, dergi ve broşür vardı (BCA, 1948, 1048.1026.3).

Nevşehir Halkevi kütüphanesinin yanında bağlı halkodalarında da kitaplıklar oluşturulmuştur. CHP Genel Sekreterliği, 20 Mayıs 1948 tarihli yazısında Bucak Başkanı B. Asaf Ustaoglu'nun sözlü talebi üzerine Nar, Çat ve Sulusaray oda kitaplıklarını takviye etmek için 25'er adet kitap ve parti bayrağının gönderildiğini bildirmiştir (BCA, 1950, 925.600.1.5-12). Nevşehir Çat Köyü Halkodası Başkanı Mehmet Çetinkaya, 8 Haziran 1948 tarihinde, Nar Köyü Halkodası Başkanı Ahmet Yazkan, 4 Haziran 1948 tarihinde oda kitaplıklarına gönderilen kitapları ve parti bayraklarını aldıklarını bildirmişlerdir (BCA, 1950, 925.600.1.4). Çat, Nar ve Sulusaray Halkodalarına gönderilen kitapların

isimleri; Çocuk Bakımı Bilgisi, Dünkü ve Bugünkü Çanakkale, Doğu Anadolu Oyunları (I, II, III), Bibliyografya (I, II, III), Hayvanların Beslenmesi, İnönü'nün Üç Nutku, Konuşmalar (4), 15. Yıl Destanı, Sığır Irkı, Sağlık Savaşı, Sığır Yetiştirme, Pamukçuluk, Soya, Salgın Hastalıklardan korunma, Yarım Osman, Yanık Efe, Zehirli Kucak, İhtiyar Kız, Büyüklerimize ve Milli Günlerimize Dair Şiirler, Bir Gemi, Eski Palto, Eğitimci, Sazlı Pınar, Toprak Çocuğu ve Şikago Çiftçisi idi (BCA, 1950, 925.600.1.6). Halkodalarına gönderilen 25 adet kitap, halkevlerinin kuruluş ilkelerine uygun şekilde hem halkın kültür ve tarih bilincinin yükseltilmesi hem de tarım ve hayvancılık yönünden eğitilmesine yöneliktir.

Kütüphanecilik faaliyetleri dışında Nevşehir Halkevinin aktif olduğu diğer bir alan tarih ve kültür gezileri olmuştur. Bu gezilerle yöresindeki tarihi eserlerin araştırılması, kayda alınması ve halkın bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Nevşehir Halkevi, milli hayata ait değerlerin kaybolmasını önlemek için yöresindeki tarihi eserleri araştırmış, tasnif etmiş ve kayda almıştır. Nevşehir Halkevi, Tarih ve Müze Kolunun çalışmaları nedeniyle 1947 yılında halkevlerinin en etkili şubelerden birisi olmuştur (Toksoy, 2017: 215). 1948 yılında Nevşehir Halkevi, 200 kilometrelik tarihi eserlere yönelik araştırma gezisi düzenlemiştir. Bu gezi ile Ağıllı Köyü'nün Karahöyük örenlerinde, 3x3 metre boyutunda bir taş üzerinde sekiz satırlık Eti (Hitit) hiyeroglif kitabeyi bilim dünyasına kazandırmıştır. Nevşehir Halkevi, bu taş kitabedeki tahribatının önlenmesi için yazı ile kaymakamlığa bildirmiştir. Aynı gezi ile Nevşehir Halkevi Müze ve Sergi Kolu, Selçuklular zamanında ilçeyi Bağdat-İran yoluna bağlayan yerlerde bulunan Ağzıkara, Tekhan, Alayhan, Doğala ve Til kervansarayları üzerinde tetkikler yapmışlardır. Bu görkemli yapıların ayakta kalan kısımları fotoğraflanmış, yaşlı köylülerden bilgi alınmış ve halkevi müzesine kazandırılmıştır (CHP XVI. Yıldönümünde Halkevleri ve Halkodaları: 15; Toksoy, 2017: 215, 217).

Nevşehir Halkevi, yaptığı tarih ve kültür araştırma gezileri ile yöresinin tarih eserlerinin müzesine kazandırmıştır. Nevşehir Halkevi müzesinde bulunan diğer eşyaları da burada belirtmek gerekirse; I. Abdülhamit tuğralı altın kakmalı üzerinde ayet yazılmış bir kılıç pala (50) lira bedelinde, gümüş savatlı ve üzeri yazılı bir kama, tenziyetli el yazması haşiyel Kur'an (75) lira bedelli, Abdulgadir tarafından yazılmıştır. Sırma ile işlemeli bir cepken, Mahiv adlı el yazmalı haşiyel bir kitap, Göreme harabeler civarındaki tarlalardan çıkarılmış işlemeli bir küp, İbrahim Paşa Vakfiyelerinin kitabeler havi 3 mermer taş, İbrahim Paşanın eserlerini gösterir (35) parça fotoğraf ile müze köşesi bulunuyordu (BCA, 1950, 841.327.1.14).

3.3. Nevşehir Halkevi'nin Açılış Yıl Dönümü Kutlamaları

Halkevlerinin açılış yıldönümleri Halkevleri ve Halkodaları tarafından bir bayram havasıyla kutlanmıştır. Nevşehir Halkevinin birinci kuruluş yıldönümü parlak bir tezahürat ile kutlanmıştır. Kutlama programı İstiklal Marşı'nın okunması ile başlamış, Halkevi Başkanı Ali Kemal Şener Halkevinin bir yıllık faaliyetini anlatması ile devam etmiştir. Ortaokul Müdürü Sabri Güzel ile Cumhuriyet İlkokulu Öğretmeni Mustafa Aşkın birer konuşma yapmışlardır. Nevşehir Halkevi açılış yıldönümü programı müzik kolunun çaldığı şarkılar ile devam etmiş ve vatandaşlar geç vakitlere kadar eğlenmiştir (Son Posta, 2 Mart 1937: 5). Nevşehir Halkevine bağlı halkodalarının kutlamalarına dair tespitlerimiz ise şu şekildedir. Avcılar (Göreme) Halkodası Başkanı Mehmet Yavuz, Halkevleri ve Halkodalarının 10. Kuruluş Yıldönümü nedeniyle CHP Genel Sekreterine kutlama telgrafi göndermiştir (BCA, 1950, 960.716.1.31). Nar Halkodası, Halkevleri ve Halkodalarının On Dördüncü Kuruluş Yıldönümünün kutlamış ve kutlama programını CHP Genel Sekreterliğine göndermiştir. Nar Halkodasınınca düzenlenen kutlama programına partililer ve köyün aydınlarının katılımı ile hınca hınç bir salonda yapılmıştı (BCA, 1950, 960.716.1.109). Kutlama programı da şu şekildeydi: 1-İstiklal Marşı (Ankara Halkevi Yayını), 2- Bayram Açış Söylevi, 3- Konuşma (Halkodası Başkanı tarafından yıllık çalışma hakkında), 4-Şiir (Altı Ok), 5-Şiir (Türk Destanı), 6- Marş (Gülelim sesimiz), 7- Marş (And), 8- Marş (ziraat), 9-Halk Türküsü (Edremitli), 10-Halk Türküsü (EşmeKaya), 11-Halk Türküsü (Erikletli), 12-Şiir (Halkevleri), 13-Marş (Gurbet), 14-Monolog (Tabiatın Hataları), 15-Şiir (Vatan Sevgisi) ayrıca saz ve mili oyun havaları (BCA, 1950, 960.716.1.110).

3.4. Nevşehir Halkevi'nin Kapanışı

Halkevleri, DP'nin iktidara gelmesi ile birlikte devlet imkânlarından ve yardımlarından faydalanamaya ve maddi zorluklar yaşamaya başlamışlardır. Her ne kadar DP, muhalefet yıllarında halkevlerini bir kültür kurumu olarak nitelendirmiş ise de iktidara gelince, buraları CHP'nin bir yan kuruluşu olarak görmeye başlamış ve Türk Ocaklarından buraya aktarılan malların geri alınacağından bahsetmeye başlamıştır. Hatta Başbakan Menderes, CHP'nin para ve mal varlıklarıyla bir şirket haline geldiğinden bahisle burasının biz siyasi parti haline getirileceğinden bahsetmiş ve CHP'nin mal beyanı vermesini istemiştir. Bu görüş değişikliğinde, halkevlerinin maddi gücü ile CHP'nin tekrar iktidara gelmesinden çekinilmesi etkili olmuştur (Albayrak, 2004: 209-210). Bu amaçla Halkevlerinin çalışmalarını sonlandıran ve malvarlıklarının hazineye devrini öngören 5830 sayılı Kanun, 8 Ağustos 1951 tarihli oturumunda TBMM'ce kabul edilmiş ve 11 Ağustos 1951 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir (Resmi Gazete, 1951: 7882). Kanun metninde “kapatma” kelimesi kullanılmamakla birlikte tüm mal varlığı alınmış, bir kısmı tekrar kurulan Türk Ocaklarına verilmiş, diğerleri de hazineye mal edilmiştir (Karpaz, 1967: 324).

Nevşehir Halkevi de diğer halkevleri gibi 1950 yılından itibaren işlevini kaybetmiş, maddi zorluklar yaşamaya başlamıştır. Aralık 1950 itibarıyla Nevşehir Halkevi, elektrik faturasını ödeyemeyen, görevlisine maaşını veremeyen ve ihtiyaçlarını karşılayamayan bir durumdadır (BCA, 1951, 1519.188.1.3). Bu tarihten itibaren Nevşehir Halkevi'nin adı var fakat bir çalışması yoktur. Araştırmamızda Nevşehir Halkevi'nin tam olarak hangi tarihte kapandığına dair bir belgeye rastlayamadık. Bu nedenle Nevşehir Halkevinin kapanış tarihi, Halkevlerinin kapatılma tarihi olan 11 Ağustos 1951 olarak değerlendirilmiştir.

4. SONUÇ

Cumhuriyetin kendi sosyal ve ekonomik ideolojisini aradığı yıllarda açılmaya başlanan halkevlerinin, Nevşehir Şubesi 23 Şubat 1936 yılında açılmıştır. Nevşehir Halkevi, CHP parti binasının bulunduğu binada küçük ve harap bir odada faaliyetine başlamış, 1943 yılında partiden, ilden gelen paralarla yaptırılan kendi binasına taşınmıştır. Nevşehir halkevi ilk yıllarında ilden, ilçe belediyesinden gelen bütçelerle masraflarını karşılamıştır. Kendi binasına ve sinema salonuna sahip olduktan sonra aldığı kira, müsamere gelirleri ile halkevinin ihtiyaçlarını karşılayabilmişlerdir.

Nevşehir Halkevi, Spor, Temsil ve Müzik Şubesi olmak üzere üç kol ile faaliyetlerine başlamış, 1940 yılında kol sayısı dörde ve sonraki yıllarda dokuza ulaşmıştır. Nevşehir Halkevi'nin faaliyetleri

kendi binasına geçene kadar sönük geçmiştir. Nevşehir Halkevi, 1941’de tamamlanan sinema salonunda yapılan toplantı, temsil, konferanslar ve film gösterimleri ile halkla buluşmuştur. Nevşehir Halkevinin çalışmaları ile yöresindeki insanların toplandığı, eğlendiği ve bilinçlendiği bir yer olmasında dönemin kaymakamlarının, belediye başkanlarının ve parti yöneticilerinin büyük bir gayreti olmuştur. Özellikle kaymakamlar ve belediye başkanları halkevlerinin açılması, eksikliklerini giderilmesi ve faaliyette bulunması için büyük bir özveri ile çalışmışlardır.

Tüm halka açık faaliyetleri ile Nevşehir için bir cazibe noktası olmuştur. Halkevine yönelik ilginin fazla olmasında bir salona sahip olması etkili olmuştur. Halkevi salonunda yapılan temsiller ve film gösterimlerinin yanı sıra okuma ve yazma kursu açılmış, halkın eğitilmesine katkı sağlanmıştır. Nevşehir yöresine ait tarihi eserlerin ortaya çıkarılması ve kayda alınmasında değerli çalışmalar yapılmıştır. Halkevi idareci ve üyelerince köylere yönelik gezi ve eğitim çalışmaları ile burada yaşayan insanlara sağlık konusunda bilgiler verilmiştir. Nevşehir’e bağlı halkodalarının faaliyetleri irdelendiğinde günümüzde dahi köylerde yaşayanların aktif olarak tanışma imkânı bulamadığı bazı sanat ve spor dallarının tanındığı ve yapıldığı memnuniyetle tespit edilmiştir.

İkinci Dünya Savaşının ekonomik etkileri, çok partili hayata geçiş ve 1950’de DP’nin iktidara gelmesi ile Halkevleri geri plana düşmüşler ve maddi olarak zayıflamışlardır. Bu durumdan Nevşehir Halkevi de payına düşeni almıştır. Aralık 1950 itibariyle Nevşehir Halkevi de maddi zorluklar yaşamaya başlamış ve bir faaliyette bulunamamıştır. 5830 sayılı Kanunun çıkarılmasıyla diğer tüm halkevleri gibi Nevşehir Halkevi de kapanmış ve malvarlıkları hazineye devredilmiştir. Nevşehir Halkevinin kapanışı ile halkevinde ortaya konulan sosyal, kültürel ve sanatsal birikimler gelecek kuşaklara aktarılamamıştır. Netice olarak Türk aydınlanmasının önemli bir parçası olan Halkevlerinin kapatılması büyük bir hata olmuştur.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

BCA, 0000, 847.353.2.

BCA, 0000, 847.353.1.23

BCA, 1936, 3.14.6.1.

BCA, 1936, 3.14.6.2.

BCA, 1938,4.16.16.1.

BCA, 1939, 4.21.30.

BCA 1939, 4.21.5.9.

BCA, 1945, 1002.869.1.13.

BCA, 1945, 1002.869.1.25.

BCA, 1945, 1002.869.1.37.

BCA, 1945, 1002.869.1.39.

BCA, 1945, 1002.869.1.47.

BCA, 1945, 1002.869.1.57.

BCA, 1945, 1002.869.1.60.

BCA, 1945, 1002.869.1.68.

BCA, 1947, 1125.105.1.10.6.

BCA, 1947, 1125.105.1.10.

BCA, 1947, 1125.105.1.15.

BCA, 1947, 1125.105.1.16-17.

BCA, 1948, 1025.944.3.14.

BCA, 1948, 1048.1026.3.
BCA, 1950, 841.327.1.14.
BCA, 1950, 841.327.1.16.
BCA, 1950, 841.327.1.17.
BCA, 1950, 841.327.1.18.
BCA, 1950, 841.327.1.14-15.
BCA, 1950, 960.716.1.29
BCA, 1950, 960.716.1.40.
BCA, 1951, 1519.188.1.

Gazeteler

(1951, 11 Ağustos). Resmi Gazete (Sayı: 7882).

Son Posta, 2 Mart 1937.

Kitaplar ve Makaleler

Akyol, Y. (1996). Türkiye'de halk evlerine ilişkin çalışmalar ve değerlendirmeler üzerine. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 2(6), 131-145.

Albayrak, M. (2004). *Türk siyasi tarihinde Demokrat Parti (1946-1960)*. İstanbul: Phoenix Yayınevi.

Arıkan, Z. (1999). Halkevlerinin kuruluşu ve tarihsel işlevi. *Atatürk Yolu Dergisi*, 6(23), 261-281.

Baltacıoğlu, İ. H. (1950). Halkın evi. Ankara: Ulus Basımevi.

Erdoğan, H. ve Pişkin, Ç. (2020). Demokrat parti dönemi iktidar-muhalefet çekişmesinin bir ürünü: demokrat parti dönemi iktidar-muhalefet çekişmesinin bir ürünü: Nevşehir'in il, Kırşehir'in ilçe olması. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 577-590.

Erşan, M. (2020). Dinar'ın sosyal ve kültürel hayatında halkevi. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XXXVI(102), 277-298.

Başgöz, İ. (2010). Cumhuriyetin İlk Yıllarında Türkiye'de Eğitimin Genel Görünümü, *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumu Bildirileri: İstanbul 7-9 Aralık 2005, 7-13*. Hazırlayan Murat Alper Parlak, AKDITYK Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara.

Çavdar, T. (1981). Halkevleri, *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, C. 4, 877-884. İstanbul: İletişim Yayınları.

CHF, (1932). *CHF Halkevleri talimatnamesi*. Ankara: Hâkimiyeti Milliye Matbaası.

CHP, (1942). *Halkevleri ve halkodaları 1932-1942*. Ankara: Alaeddin Kırıl Basımevi.

CHP, (1940). *CHP teşkilatı kurulmamış vilayetlerdeki halkevleri ve odaları teftiş talimatnamesi*. Ankara 1940.

CHP, (1943). *CHP Halkevleri ve Halkodalarının 1942 Çalışmaları*. Ankara.

CHP, (1946). *CHP 1945 yılında halkevleri ve halkodaları*. Ankara.

CHP, (1948). *CHP XVI. yıldönümünde halkevleri ve halkodaları*, Ankara: Ulus Basımevi.

Çeçen, A. (1990). *Halkevleri*, İstanbul: Gündoğan Yayınları.

Demirtaş, B. (2008). Atatürk döneminde eğitim alanında yaşanan gelişmeler. *Gazi Akademik Bakış*, 1(2), 155-176.

Ergün, M. (2010). Türk Eğitim Devrimi: Temel İlkeler ve Gelişim Süreci, *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumu Bildirileri: İstanbul 7-9 Aralık 2005, 35-53*. Hazırlayan Murat Alper Parlak, AKDITYK Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara.

Karpat, K. (1967). *Türk Demokrasi Tarihi Sosyal, Ekonomik, Kültürel Temeller*, İstanbul: İstanbul Matbaası.

Koç, M. Ö., (Editör), (2009), *Milli Mücadele'de Niğde*, Niğde.

Saraç, H. (2016). Geçmişten Günümüze Nevşehir'in Basım (Matbaa) Tarihi ve Matbaanın Nevşehir'deki Serüveni (1950-2016). *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (57), 221-245.

Sefercioğlu, N. (2006), Geçmişten izler. *Türk Yurdu*, 95(223), 35-39.

Sürme, E. (2009), *Niđe Halkevi (1933-1951)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niđe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niđe.

Toksoy, N. (2007). *Halkevlere: bir kültürel kalkınma modeli olarak*, Orion Kitabevi, Ankara.

Turan, S. (1999). *Türk Devrim Tarihi, 4. Kitap (İkinci Bölüm) Çağdaşlık Yolunda Yeni Türkiye (14 Mayıs 1950-27 Mayıs 1960)*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

İnternet

<https://www.salihbora.com/sanatcilarimiz/bestekarlarimiz/isa-coskuner/> Erişim Tarihi: 11.06.2021).

(<http://dspace.marmara.edu.tr/bitstream/handle/11424/169676/001529027006.pdf?sequence=2> Erişim Tarihi: 12.06.2021).

Ek-1: Nevşehir Halkevi'nin Açılış Yılı Dönümü Kutlamaları (Son Posta Gazetesi, 2 Mart 1937, s. 5)

Ek-2: Nevşehir Halkevi Binası (Faruk Güçlü, Nevşehir Halkevi 1935-1951 Dönemi Faaliyetleri. <https://www.fibhaber.com/nevsehir-halkevi-1935-1951-donemi-faaliyetleri-makale,2513.html> Erişim Tarihi: 10.06.2021)

EXTENDED SUMMARY

Purpose of Study

In order to convey the republican reforms to large masses of the people, a branch of People's Houses whose branches and rooms were scattered all over the country was opened in Nevşehir, a subordinate of Niğde province, on 23 February 1936. In this article, it is aimed to reveal the establishment, organization, structure and activities of Nevşehir People's House.

Methodology

There are many studies on People's House spread throughout the country. The most comprehensive studies on People's Houses; Anıl Çeçen's People's House and Nurcan Toksoy's People's House-Cultural Development Model are books. Although there are many studies on People's House in the literature, there is no comprehensive book, article or explanation about the People's House and its affiliated community rooms in Nevşehir. It was not possible to follow the works of Nevşehir People's House from the local press of the period.

Since Nevşehir is a district of Niğde province on February 23, 1936, it was established as a People's House branch in Niğde. Due to the fact that it is a branch in Niğde, due to its budgetary opportunities and lack of activities, it has found little place in the annual activity reports prepared by the People's House Headquarters. For these reasons, our article has been a study based on the annual activity reports of the People's Houses and the archive documents of the Presidency State Archives. In the preparation of this research, the research techniques followed during the examination of a subject in the field of social sciences were used. In our study, scanning model, which is a research approach aiming to describe a past or existing situation as it is, was used.

Findings

Nevşehir Branch of People's Houses, which started to be opened in the years when the Republic sought its own social and economic ideology, was opened on February 23, 1936. Nevşehir People's House started its activities in a small and dilapidated room in the building where the CHP party building is located, and in 1943 it was moved to its own building, which was built with the money from the party and the province. Nevşehir People's House paid its expenses with the budgets coming from the province and district municipality in its first years. After owning his own building and movie theater, they were able to meet the needs of the People's House with the rent and the income from the performances.

Nevşehir People's House started its activities with three branches, namely Sports, Representation and Music Branch. The activities of Nevşehir People's House was boring until it moved to its own building. Nevşehir People's House met with the public with meetings, representations, conferences and film screenings in the cinema, which was completed in 1941. Nevşehir People's House, social, economic and cultural needs of the people. Nevşehir People's House, which was active between 1936-1951, became an important attraction point for the region by contributing to the social and cultural development of the people of the region.

Results and Conclusions

The fact that it had a hall was effective in the high interest towards Nevşehir People's House. In addition to the performances and movie screenings in the People's House hall, a reading and writing course was opened, contributing to the education of the public. Valuable work has been done in uncovering and recording the historical artifacts belonging to the Nevşehir region. The administrators and members of the People's House provided information about health to the people living in the villages through trips and educational activities. When the activities of the public rooms of Nevşehir are examined, it has been determined with satisfaction that some branches of art and sports are recognized and practiced, which even today, the people living in the villages do not have the opportunity to meet actively.

With the economic effects of the Second World War, the transition to multi-party life and the coming to power of the DP in 1950, the People's Houses, fell into the background and weakened financially. Nevşehir People's House, also took its share from this situation. As of December 1950, Nevşehir People's House, started to experience financial difficulties and could not take any action. With the enactment of Law No. 5830, Nevşehir People's House, was closed like all People's Houses, and its assets were transferred to the treasury. It is not known what happened with the closure of the Nevşehir

People's House, and the social, cultural and artistic accumulations revealed in the People's Houses, Unfortunately, these cultural treasures from the past could not be transferred to future generations.